

THỰC HIỆN QUY CHẾ DÂN CHỦ Ở THỪA THIÊN - HUẾ

HƯƠNG GIANG

1. Các biện pháp triển khai thực hiện.

Sau khi các văn bản của Đảng và Nhà nước về thực hiện quy chế dân chủ ở cơ sở (QCDC) được ban hành, Tỉnh uỷ Thừa Thiên - Huế đã có Công văn số 138/CV-TU ngày 27-02-1998 quán triệt và triển khai thực hiện QCDC trong toàn Đảng bộ và các cơ quan, ban, ngành, các xã, phường, thị trấn và các doanh nghiệp (DN) trong tỉnh; chỉ đạo gắn việc thực hiện QCDC với cuộc vận động xây dựng, chỉnh đốn Đảng, tạo điều kiện cho quần chúng tham gia xây dựng Đảng.

UBND tỉnh, UBND các huyện, thành phố Huế, các sở, ban, ngành và đoàn thể đã thành lập Ban chỉ đạo thực hiện QCDC. UBND tỉnh đã ban hành Kế hoạch số 424/KH-UB, ngày 11-3-1999 về triển khai thực hiện QCDC ở cơ sở; đã tổ chức hội nghị triển khai thực hiện QCDC cho hơn 700 cán bộ lãnh đạo chủ chốt các sở, ban, ngành, đoàn thể cấp tỉnh, huyện, thành phố Huế, các DN và 150 xã, phường, thị trấn...

Tiếp đó, các cơ quan, đoàn thể, DN trong tỉnh đã có nhiều hoạt động để triển khai thực hiện QCDC ở đơn vị mình. Cụ thể:

a. Khôi các cơ quan hành chính nhà nước:

- Phần lớn các cơ quan đã có nhiều đổi mới trong phương thức điều hành, cụ thể như niêm yết công khai tại trụ sở các yêu cầu về thủ tục hành chính, người chịu

trách nhiệm giải quyết; quy định các loại mẫu đơn, hồ sơ cho từng loại công việc; mức thu phí và lệ phí; thời gian nhận, trả hồ sơ... Chính vì vậy, đã rút ngắn được thời gian xử lý công việc, giảm phiền hà cho các tổ chức và công dân. Một số cơ quan, đơn vị đã làm tốt công tác này như: Văn phòng Tỉnh uỷ, Sở Xây dựng, Y tế, Tài nguyên và Môi trường, Lao động - Thương binh và Xã hội, Giao thông, Thanh tra, Tư pháp, Tài chính, Giáo dục và Đào tạo, Nội vụ...

- Các cơ quan, đơn vị đã gắn việc thực hiện QCDC với thực hiện *Pháp lệnh Cán bộ, công chức, Pháp lệnh Chống tham nhũng, Pháp lệnh thực hành tiết kiệm, chống lãng phí, cải cách hành chính*, công khai dân chủ trong nội bộ, trong đó chú trọng vào hai lĩnh vực quan trọng nhất là công tác quản lý tài chính công và công tác cán bộ. Thực hiện chế độ công khai tài chính để mọi CB,CC đều có thể biết việc thu - chi tài chính, chế độ tiền lương trong cơ quan, đơn vị. Thực hiện công khai việc tuyển dụng CC thông qua thi tuyển, xét tuyển; việc điều động, chuyển, bổ nhiệm CB đảm bảo đúng chính sách, đúng trình tự thủ tục theo quy định.

b. Khối xã, phường, thị trấn:

- 100% xã, phường, thị trấn trong tỉnh đã phân công các thành viên trong UBND phụ trách từng địa bàn dân cư, tổ chức nhiều hội nghị để quán triệt nội dung văn bản của các cấp về thực hiện QCDC và kế hoạch thực hiện của địa phương. Nhiều

KINH NGHIỆM THỰC TIỄN

đơn vị đã có các hình thức tuyên truyền, giáo dục phong phú như tổ chức các buổi sinh hoạt tập thể, hái hoa dân chủ, tổ chức thi tìm hiểu về QCDC cũng như các chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước. Đến nay, đã có trên 80% đại diện hộ nhân dân trong tỉnh tham gia học tập QCDC.

- Các địa phương thường xuyên thông báo cho nhân dân biết các vấn đề liên quan trực tiếp đến đời sống của nhân dân như thuế, việc thực hiện nghĩa vụ quân sự, đất đai, chuyển đổi HTX nông nghiệp, vay vốn phát triển sản xuất, xoá đói giảm nghèo, các loại phí và lệ phí, quyết toán thu - chi ngân sách, tình hình giải quyết đơn thư khiếu nại tố cáo của nhân dân, kiên cố hoá kênh mương, quy hoạch làm đường giao thông... Đồng thời, tạo điều kiện thuận lợi để nhân dân bàn, quyết định trực tiếp những công việc liên quan đến đời sống của mình ở địa phương như xây dựng đường giao thông, trường học, nhà rông, trạm xá, các công trình điện, thuỷ lợi nội đồng...

- Nhân dân được bàn trước khi HĐND, UBND quyết định các vấn đề như xây dựng QCDC và quy chế hoạt động của UBND; bầu trưởng thôn, trưởng bản và tổ trưởng dân phố.

Trong triển khai thực hiện QCDC ở xã, phường, thị trấn, Mặt trận Tổ quốc đóng vai trò rất lớn; đã chủ động phối hợp với chính quyền, đoàn thể và các ban ngành liên quan vận động nhân dân thảo luận và quyết định những công việc liên quan trực tiếp đến đời sống của nhân dân trên địa bàn; tích cực tham gia cuộc vận động "Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hoá ở khu dân cư"; tổ chức cho Đoàn đại biểu Quốc hội, HĐND các cấp về khu dân cư, thôn, bản, tổ dân phố tiếp dân, tiếp xúc cử tri để nghe ý kiến và nguyện vọng của nhân dân.

c. *Khởi DNNN.*

Đến nay, 100% (53/53) DN trên địa bàn tỉnh đã triển khai thực hiện QCDC, xây dựng được quy chế công khai tài chính và các quy chế, quy định khác. Nhiều DN đã dựa vào QCDC để điều hành sản xuất - kinh doanh của đơn vị, thực hiện công khai kế hoạch sản xuất - kinh doanh và các hoạt động quản lý tài chính, tổ chức cán bộ ở DN nhằm thúc đẩy sản xuất - kinh doanh phát triển, tăng cường đoàn kết nội bộ. Một số DN làm tốt như Công ty Cấp thoát nước, Công ty Gạch men sứ, Công ty Du lịch Hương Giang, Công ty Xây lắp, Công ty Sản xuất vật liệu - xây dựng Long Thọ...

2. Hiệu quả và bài học kinh nghiệm.

Thứ nhất, nhận thức về ý nghĩa, vai trò, tầm quan trọng của việc thực hiện dân chủ của các cấp uỷ, cán bộ, đảng viên và nhân dân được nâng lên. Cụ thể:

- Các cấp uỷ đảng đã xác định được việc thực hiện QCDC ở cơ sở có ý nghĩa rất to lớn, do đó phải làm thường xuyên, nhằm phát huy quyền làm chủ của nhân dân, của CB,CC và người lao động; tạo được sự đoàn kết ở cụm dân cư, đoàn kết trong cơ quan, DN; phát huy tốt vai trò lãnh đạo của Đảng, chức năng quản lý điều hành của chính quyền, thủ trưởng cơ quan, giám đốc các DN; nâng cao vai trò của các tổ chức đoàn thể, góp phần thúc đẩy sự phát triển kinh tế - xã hội và giữ vững ổn định chính trị trong nội bộ cơ quan và trên địa bàn, ngăn chặn và đẩy lùi những tệ nạn và tiêu cực.

- Nhận thức của cán bộ, đảng viên và nhân dân về quyền dân chủ và thực hiện quyền dân chủ đã có nhiều chuyển biến, ngày một đúng đắn; niềm tin vào sự lãnh đạo của Đảng, việc điều hành của chính quyền các cấp được củng cố. Người dân tham gia tích cực hơn trong việc xây dựng

Đảng, chính quyền, cơ quan, DN. Cán bộ, đảng viên và nhân dân mạnh dạn tham gia nhiều ý kiến có chất lượng trong quá trình xây dựng phát triển kinh tế - xã hội ở địa phương, cơ quan, đơn vị; khơi dậy truyền thống đoàn kết trong cơ quan, DN, thôn xóm. Ý thức tự lực, tự cường của nhân dân trong việc phát triển kinh tế, xây dựng quê hương ngày càng được khơi dậy, tính tự giác, tự nguyện đóng góp xây dựng các công trình hạ tầng ở thôn, bản, tổ dân phố được nâng lên, các công trình do nhân dân tự nguyện đóng góp ngày càng nhiều, thi công nhanh hơn, đảm bảo chất lượng và tiết kiệm hơn. Trong 5 năm qua, nhân dân đã tự nguyện đóng góp tiền của và ngày công trị giá gần 120 tỉ đồng. Riêng năm 2001, 2002 và 6 tháng đầu năm 2003, nhân dân đóng góp trên 94 tỉ đồng để xây dựng các công trình hạ tầng.

- Việc triển khai thực hiện QCDC ở cơ sở đã góp phần quan trọng tạo nên sự đổi mới về phương thức lãnh đạo của các cấp uỷ đảng, sự điều hành của chính quyền, của thủ trưởng cơ quan, giám đốc các DN. Các cấp uỷ Đảng, chính quyền địa phương có chuyển biến tích cực trong phong cách lề lối làm việc. Tề quan liêu, hách dịch, cửa quyền, độc đoán giảm; các biểu hiện tiêu cực đã từng bước được khắc phục, đạo đức phẩm chất của cán bộ, đảng viên được nâng lên. Đặc biệt là, đội ngũ cán bộ cơ sở đã sát dân hơn, lắng nghe ý kiến chính đáng của quần chúng nhân dân trong việc xây dựng các chương trình, kế hoạch và các dự án phát triển kinh tế - xã hội của địa phương và đơn vị.

- Việc thực hiện QCDC trong các DN đã nâng cao nhận thức cho người lao động về quyền lợi, trách nhiệm của mình, động viên CB,CNV tích cực tham gia quản lý sản xuất - kinh doanh, tài chính, lao động, tiền lương, sử dụng công quỹ, thực hiện chính sách xã hội, thực hành tiết kiệm để

sản xuất - kinh doanh có hiệu quả hơn, góp phần làm trong sạch tổ chức bộ máy và ngăn chặn tệ quan liêu, tham nhũng ở DN. Người lao động ngày càng quan tâm đến chất lượng sản phẩm, đến tình hình tiêu thụ sản phẩm và kết quả hoạt động sản xuất - kinh doanh của đơn vị, đời sống của CB,CNV. Qua thực hiện QCDC, lãnh đạo DN có điều kiện nắm bắt tốt hơn tâm tư, nguyện vọng, tình cảm của người lao động để có hình thức thích hợp trong việc xử lý công việc cũng như chăm lo đến đời sống của CB,CNV, góp phần nâng cao năng lực, trình độ của người lao động, nâng cao tình đồng nghiệp, đẩy mạnh phong trào thi đua trong DN.

Thứ hai, việc thực hiện QCDC đã tác động mạnh mẽ, đem lại hiệu quả trong mọi lĩnh vực của đời sống kinh tế - xã hội trong tỉnh.

Sau một thời gian thực hiện QCDC ở cơ sở, kinh tế của tỉnh đã tăng trưởng với tốc độ cao, cơ cấu kinh tế chuyển dịch đúng hướng, tạo chuyển biến mới về kết cấu hạ tầng kinh tế - xã hội. GDP 3 năm liên tục (2001-2003) đạt từ 9,1 đến 9,2%, cao hơn so với bình quân cả nước (7-8%), so với thời kì 1996-2000 tăng gần 3%. Thu nhập bình quân khoảng 472 USD /người/ năm. Đời sống của nhân dân được nâng lên; vào thời điểm năm 2002 đã không còn hộ đói, tỉ lệ hộ nghèo giảm.

Sự nghiệp giáo dục - đào tạo phát triển nhanh cả về quy mô, chất lượng, hình thức đào tạo và cơ sở vật chất, khoa học kĩ thuật, chuyên môn nghiệp vụ... Cơ sở vật chất kĩ thuật các trường học được nâng cấp, từng bước kiên cố hoá, tầng hoá. Mạng lưới trường phổ thông được sắp xếp tương đối ổn định. Chất lượng hoạt động dạy và học được nâng lên, toàn tỉnh đã hoàn thành phổ cập tiểu học; 5/9 đơn vị cấp huyện đã hoàn thành phổ cập trung học cơ sở.

KINH NGHIỆM THỰC TIỄN

Công tác chăm sóc sức khoẻ cho nhân dân có nhiều tiến bộ, nhất là trong lĩnh vực y tế dự phòng. Các chỉ số sức khoẻ cộng đồng được nâng lên. Tỷ lệ trẻ em suy dinh dưỡng dưới 5 tuổi giảm. Các bệnh bại liệt, uốn ván sơ sinh... đã giảm. Đã hoàn thành chương trình thanh toán bệnh phong.

Đời sống văn hoá, tinh thần của người dân đã được chăm lo và không ngừng được nâng cao. Đến nay đã có 1.059 làng, thôn, bản, tổ dân phố; 863 cơ quan, đơn vị và gần 130.934 gia đình đăng ký xây dựng đơn vị, gia đình văn hoá; trong đó có 150 làng, thôn, bản, tổ dân phố; 280 cơ quan, đơn vị và 72.936 gia đình đã được công nhận đạt chuẩn văn hoá.

- Triển khai thực hiện QCDC ở cơ sở đã góp phần quan trọng giải toả một số bức xúc của nhân dân, vừa phát huy tốt dân chủ đại diện, nâng cao chất lượng làm việc và hiệu lực hoạt động của HĐND xã, phường, thị trấn, vừa tăng cường dân chủ trực tiếp, tạo môi trường thuận lợi để nhân dân tham gia đóng góp ý kiến và bày tỏ nguyện vọng với tổ chức đảng, chính quyền, cán bộ, đảng viên. Nhân dân thực hiện quyền giám sát, kiểm tra thông qua tổ chức thanh tra nhân dân (TTND). Trong 5 năm (1999-2003), đã xây dựng được 150 ban TTND.

Tình hình an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội được giữ vững, ý thức cảnh giác cách mạng của nhân dân được nâng lên, công tác tuyển quân hàng năm đạt chỉ tiêu và chất lượng. Nhiều địa phương thực hiện tốt việc xây dựng cơ sở an toàn làm chủ, sẵn sàng chiến đấu; xây dựng thể trận quốc phòng toàn dân và an ninh nhân dân không ngừng được tăng cường. Phong trào quần chúng bảo vệ an ninh Tổ quốc tiếp tục được phát triển tốt.

Hệ thống chính trị cơ sở ngày càng được củng cố. Vai trò lãnh đạo của Đảng,

sự quản lý của chính quyền ngày càng được xác định rõ hơn. Hoạt động của Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể đi vào chiều sâu và bám sát cơ sở. Các thủ tục hành chính trong giải quyết công việc cho tổ chức và công dân được đổi mới và công khai. Việc giải quyết đơn thư khiếu nại, tố cáo của công dân kịp thời, hiệu quả. Tình hình an ninh trật tự thôn xóm ngày càng tốt hơn, không để xảy ra các "điểm nóng" hoặc để tình trạng yếu kém kéo dài ở đơn vị cơ sở. Hoạt động của các ban TTND đã phát hiện, kiến nghị xử lý 4102 vụ, việc vi phạm. UBND các xã, phường, thị trấn và các cơ quan chức năng kiểm tra, xử lý 3490 vụ, việc (84,92% số vụ, việc kiến nghị). Qua đó, đã thu hồi nộp ngân sách 604.089.000 đồng, thu hồi 49.713m² đất công bị lấn chiếm; xử lý, kỉ luật, khiển trách 51 cán bộ chủ chốt.

Sau một thời gian thực hiện QCDC ở cơ sở, Thừa Thiên - Huế đã rút ra một số bài học kinh nghiệm sau:

Một là, phải bảo đảm thường xuyên sự lãnh đạo của các cấp uỷ đảng, sự chỉ đạo điều hành của các cấp chính quyền, lãnh đạo các đơn vị, các DN; sự phối hợp chặt chẽ giữa chính quyền với MTTQ, các tổ chức, đoàn thể. Trên cơ sở các kế hoạch thực hiện QCDC của các cơ quan, đơn vị đã được thông qua, UBND các cấp, lãnh đạo các đơn vị, giám đốc các DN cần bám sát mục tiêu, nhiệm vụ cụ thể đã đề ra, phân công rõ trách nhiệm cho các thành viên trong Ban chỉ đạo. Thực hiện tốt chế độ kiểm tra, đôn đốc, sơ kết và báo cáo định kì.

Hai là, mỗi cơ quan, đơn vị, DN cần xây dựng QCDC với những nội dung cụ thể do nhân dân, người lao động trong cơ quan, đơn vị mình thảo luận, nhất trí đưa ra và thông qua.

(Xem tiếp trang 50).

KINH NGHIỆM THỰC TIỄN

mối quan hệ phối hợp giữa các cơ quan).

Bảy là, nâng cao năng lực hoạt động của các cơ sở ĐT,BD. Đổi mới căn bản nội dung, chương trình, giáo trình giảng dạy. Nội dung, chương trình ĐT,BD phải thật cụ thể, thiết thực với CB,CC cơ sở; phù hợp với trình độ học vấn, đặc điểm cán bộ người dân tộc thiểu số, nhu cầu, trình độ quản lý điều hành của chính quyền cấp xã ở tỉnh Điện Biên; tăng tính thực tiễn, chú trọng rèn luyện kỹ năng... UBND tỉnh cần chủ động xây dựng, tổ chức biên soạn tài liệu ĐT,BD đã được phân công, phân cấp.

Đồng thời, cần đổi mới phương pháp ĐT,BD. Giảng viên nên lựa chọn phương pháp giảng dạy phù hợp trên cơ sở kết hợp các phương pháp giảng dạy khác nhau. Thay đổi cách học, chuyển từ lối học vẹt, lười suy nghĩ sang cách học chủ động, sáng tạo trong xử lý, giải quyết tình huống.

Nghiên cứu, xây dựng cơ chế linh hoạt, mềm dẻo trong tuyển dụng, sử dụng, quản lý đội ngũ giảng viên theo chế độ viên chức quy định tại Nghị định số 116/2003/NĐ-CP ngày 10-10-2003 của Chính phủ. Có chính sách thu hút sinh viên tốt nghiệp khá, giỏi, người được đào tạo tiền công vụ, cán bộ đã qua thực tiễn công tác làm giảng viên Trường Chính trị tỉnh, trung tâm bồi dưỡng chính trị cấp huyện. Chú trọng ĐT,BD nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên. Xây dựng và khai thác có hiệu quả giảng viên kiêm chức.

Quan tâm đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị cần thiết cho các trung tâm bồi dưỡng chính trị huyện, tăng cường đầu tư trang thiết bị phục vụ dạy và học ở Trường Chính trị tỉnh theo hướng từng bước hiện đại hoá □

THỰC HIỆN QUY CHẾ...

(Tiếp theo trang 46)

Ba là, mỗi cán bộ, đảng viên phải nhận thức sâu sắc việc triển khai thực hiện QCDC là một cuộc vận động lớn, góp phần đẩy lùi tình trạng suy thoái đạo đức trong CB, CC; đấu tranh chống tham nhũng, quan liêu, sách nhiễu nhân dân trong bộ máy chính quyền các cấp để xây dựng Đảng, chính quyền trong sạch, vững mạnh.

Bốn là, việc tổ chức quán triệt ý nghĩa, nội dung QCDC trong cán bộ, đảng viên và nhân dân phải thường xuyên và bằng nhiều hình thức khác nhau; phải xây dựng đội ngũ báo cáo viên nắm chắc nội dung QCDC để làm nòng cốt trong công tác tuyên truyền.

Năm là, gắn việc thực hiện QCDC với CCHC và giải quyết đơn, thư khiếu nại, tố cáo của nhân dân.

Sáu là, triển khai thực hiện QCDC phải gắn với việc thực hiện nhiệm vụ chính trị của địa phương, đơn vị; đặc biệt là các chương trình phát triển nông nghiệp, nông thôn; các cuộc vận động xây dựng, chỉnh đốn Đảng; phong trào "Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hoá ở cơ sở". Việc tổ chức cho nhân dân học tập QCDC phải kết hợp với việc tổ chức phổ biến kỹ thuật về sản xuất, thông báo các chủ trương, chính sách có liên quan.

Tiếp tục thực hiện QCDC, phát huy cao độ quyền dân chủ của nhân dân, gắn với việc thực hiện nhiệm vụ chính trị ở địa phương, đơn vị là quyết tâm của Đảng bộ, chính quyền và nhân dân Thừa Thiên - Huế trong thời gian tới nhằm hoàn thành xuất sắc các chỉ tiêu kế hoạch Nhà nước giao cho, xây dựng quê hương giàu đẹp □